

תקנו

לשנה אחת:
כז טבת

ספר הוזהר

ג' שנים-ש"ב:
יט תשרי

וְאָמַר, (ישעיה כו) יִי רָמָה יִדְּךָ בַּל יִחְזִינָן וְגו'.
עֲלֵי תָמָן, עַד דְּקָרִיב לְהֵיוֹא אֲתֵר, שְׂוִי
עֲזִיקָא קַמִּיָּהּ, וְקָרִיב, וְתָמָן הָיָה יִדְעַ
כָּל מַה דְּבָעִי מְאִינוֹן חֲכָמָתָן נוֹכְרָאִין, דְּבָעִי
לְמַנְדַּע. פִּינָן דִּהּוּ אֲמָרִין לִיהָ כָּל מַה דְּבָעִי,
כְּדִין הָיָה רָכִיב עַל הַהוּא (דף ק"ג ע"א) נִשְׂרָא,
וְתָב לְאַתְרִיהָ. פִּינָן דִּהּוּ יִתִּיב עַל פּוֹרְסִיָּה,
אֲתִישֵׁב בְּדַעְתִּיהָ וְהָיָה מְמַלֵּל בְּדַעְתִּיהָ מְלִין
דְּחֲכָמָתָא יִקְרָא. בְּהֵיכָל שְׁעָתָא הָיָה אָמַר,
וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאָה, שִׁבְתִּי וְדָאִי מֵהַהוּא
אַרְחָא, שִׁבְתִּי מֵהֵיכָל חֲכָמָתָא, וְאַתִּישְׁבַּת
בְּלִבָּאִי וּבְדַעְתָּאִי. וְכִדִּין וְאַרְאָה אֶת כָּל
הַעֲשׂוּקִים. (וכי ועירין אינון בעלמא דאיהו אָמַר אֶת כָּל
הַעֲשׂוּקִים).

כחיל ואומר, ה' רמה ידך בל יחזיון וגו'.
נבנם לשם, עד שקרב לאותו
מקום, ושם טבעת לפניהם וקרב,
ושם היה יודע כל מה שרצה
מאותן חכמות וזרות שרצה
לדעת. פיון שהיו אומרים לו כל
מה שרצה, אז היה רוכב על אותו
נשר, ושב למקומו. פיון שהיה
יושב על כסאו, התישב בדעתו
והיה מדבר בדעתו דברי חכמה
נכבדה. באותה שעה היה אומר,
ושבתי אני ואראה. שבתי ודאי
מאותה דרך, שבתי מאותה
חכמה והתישבה בלבי ובדעתי.
ואז, ואראה את כל העשוקים. (וכי
מעשים הם בעולם שהוא אומר את כל
העשוקים?).

(העלה על דעתך שכל העשוקים
שהיו בעולם היה רואה שלמה
המלך?!) אלא מי העשוקים
הללו שהוא אומר? אותם
התינוקות שמתים בחיק
אמותיהם, שהרי הם עשוקים
מפמה צדדים - עשוקים במקום
עליון שלמעלה, ועשוקים
למטה. והרי התעוררו החברים,
וכך הוא, אבל רבים הם. קום זקן,
התעורר בכחך. זקן, אומר דברך,
שודאי תאמר בלי פחד.

אין עשוק באותם עשוקים, שהיה
הוא עשוק בהתחלה, או משלישי
לאחר, כפתיב (שמות לד) פקד עון
אבות על בנים ועל בני בנים על
שלשים ועל רבעים.

איך היה עשוק? שלמה המלך
צווח ואומר, (משלי כח) אדם עשק
בדם נפש עד בור ינוס אל יתמכו
בו. פיון שהוא עשוק בדם נפש,
הוא או בנו או בן בנו יהיו
עשוקים במאזנים, שפתיב עד
בור ינוס אל יתמכו בו. עד אותו
הבור רק ינוס ממקום קדוש, ואל
יתמכו בו בעולם הזה. פיון שהוא

(נ"א סלקא דעתך דכל עשיקון דחוו בעלמא, הנה חמי שלמה מלכא).
אלא, מאי עשוקים אלין דהוא אומר. אינון
ינוקין דמתין בתוקפא דאמהון, דקא עשוקים
מפמה סטרין, עשוקים באתר עלאה דלעילא,
ועשוקים לתתא. והא חברייא אתערין, והכי
הוא, אבל סגיאין אינון. קום סבא, אתער
בחילך. סבא אימא מילך, דודאי בלא דחילו
תימא.

לית עשוק פאינון עשוקים, דהוה איהו עשיק
בקדמיתא, או מתלתא לאחרא, כמה
דכתיב, (שמות כ) פוקד עון אבות על בנים ועל
בני בנים על שלשים ועל רבעים.

היך היה עשיק. שלמה מלכא צווח ואומר (משלי
כח) אדם עשק בדם נפש עד בור ינוס אל
יתמכו בו. פיון דהוא עשוק, בדם נפש, הוא,
או בנו, או בן בנו, יהוין עשוקין בטיקלא,
דכתיב עד בור ינוס אל יתמכו בו. עד ההוא בור
רק ינוס מאתר קדישא, ואל יתמכו בו בהאי
עלמא. פיון דאיהו עשוק בדם נפש, איהו, או

זרעיה, לְהוֹוֹ עֲשׂוּקִים מֵהָהוּא סֵטְרָא אַחְרָא. אֵית עֲשׂוּק, מִשְׁאָר עֲשׂוּקִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (ויקרא יט) לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ. אִיהוּ עֶבֶר וְעֵשֶׂק, אִיהוּ עֲשׂוּק בְּכַנּוּי, מֵהָהוּא סֵטְרָא אַחְרָא. וּבְגִין כֵּךְ אָמַר, אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, קְאִימָנָא בְּכָל אֵינֹון עֲשׂוּקִים, בְּכָל סֵטְרִין דְּעֵשֶׂק.

וְאִמְרֵי אֵינֹון עֲשׂוּקִים. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמֶשׁ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, אֲשֶׁר גָּרוּ מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאִי אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אִי עֲשִׂיָּה אִיהִי לְשִׁבְחָא, לֹא עֲשִׂיָּה דִּילְהוֹן אֱלָא לְעִילָא מִן שָׁמַשׁ.

אֲבָרָ וּדְאִי נַעֲשׂוּ. הֵיךְ נַעֲשׂוּ. אֱלָא כִּינֹון דְּעֲשׂוּקִים מְרוּחִיהוֹן תַּמָּן, אִמְרֵי אֲתִינִן לְהֵאֵי עֲלָמָא. אֱלָא רוּחִין וּדְאִי נַעֲשׂוּ, אֲתַעְבִּידוּ בְּרוּחִין וּבְגוּפָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כִּינֹון דְּאֲשִׁתְּכִלֵּל גּוּפָא דִּילְהוֹן, וְאֲתַעְבִּיד הָהוּא רוּחָא בְּגוּפָא זֶךְ וּנְקִי בְּלֹא לְכַלּוּכָא דְּחוּבִין, בְּהֵאֵי עֲלָמָא, כִּדִּין אֲתַעֲשֶׂק גּוּפָא, כְּמָה דְּאֲתַעֲשֶׂק רוּחָא. וְהֵאֵי אִיהוּ גּוּפָא, דְּאֲתַתְּהִי בֵיהּ יִתִּיר מִכָּלָא. וְעֲשׂוּקִין אַחֲרָנִין אֵית, בְּכַמָּה זֵינִין מְרוּחִין תַּמָּן, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִין. אֲבָל אֵלִין, אֵינֹון עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

אֵית אַחֲרָנִין, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאֲטָרְחוּ בְּנֵי נָשָׂא לְמֵאֲרִיהוֹן. וּמֵאֵן אִיהוּ. מֵאֵן דְּעֵשֶׂק אֲתַתָּא דְּחִבְרִיהּ בְּטָמִירוּ, אוּ בְּאֲתַגְלִיָּא. וְהָהוּא וּלְדָא דְּאֲתִילִיד מִנִּיָּהּ, עֲשׂוּק אִיהוּ, בְּלֹא רַעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא יָדַע בַּעֲלָהּ דְּאֲתַתָּא, אֵינֹון עוֹבְדִין עֲשׂוּקִין אֵינֹון, וְאֲטָרְחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לֹון גּוּפָא, וּלְצִיּוּרָא לֹון צוּרָה, אֵלִין עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וּדְאִי גּוּפִין דִּילְהוֹן, עַל כְּרָחָא.

בְּגִין כֵּךְ, שְׁלֹמֹה מְלָפָא אָמַר, (קהלת ד) וְאֲרָאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים, בְּכָל זֵינֵי

עֲשׂוּק בְּדָם נָפֶשׁ, הוּא אוּ זָרְעוֹ יִהְיֶה עֲשׂוּקִים מֵאוּתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר. יֵשׁ עֲשׂוּק מִשְׁאָר עֲשׂוּקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֹא תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ. הוּא עֶבֶר וְעֵשֶׂק, הוּא עֲשׂוּק בְּכַנּוּי, מֵאוּתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, וּמִשׁוּם כֵּךְ אָמַר אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, עֲמֻדָּתִי בְּכָל אוֹתָם עֲשׂוּקִים בְּכָל הַצַּדִּים שֶׁעֲשֶׂק. וְכֵמָּה הֵם עֲשׂוּקִים? אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמֶשׁ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אֲשֶׁר גָּרוּ הֵיךְ צָרִיךְ לְהִיטֵל! מַה זֶה אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אִם הָעֲשִׂיָּה הִיא לְשִׁבְחָא, אֵין עֲשִׂיָּה שְׁלֵהֶם אֱלָא לְמַעַלָּה מִן הַשָּׁמֶשׁ.

אֲבָרָ וּדְאִי נַעֲשׂוּ. אִיךְ נַעֲשׂוּ? אֱלָא כִּינֹון שֶׁעֲשׂוּקִים מְרוּחָם שָׁם, לְמָה בָּאִים לְעוֹלָם הַזֶּה? אֱלָא וּדְאִי רוּחֹת נַעֲשׂוּ, נַעֲשׂוּ בְּרוּחֹת וּגּוּף בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּינֹון שְׁנַתְקֹון הַגּוּף שְׁלֵהֶם וְנַעֲשִׂתָּה אוֹתָהּ רוּחַ בְּגוּף זָךְ וְנָקִי בְּלִי לְכַלּוּף שֶׁל חֲטָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, אִזְ נַעֲשֶׂק הַגּוּף כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂקָה הַרוּחַ. וְזֵהוּ הַגּוּף שֶׁנֶּהֱנֶה בּוֹ יוֹתֵר מִהַפֵּל. וְיֵשׁ עֲשׂוּקִים אַחֲרִים בְּכַמָּה מִינִים מְרוּחֹת שָׁם, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִים. אֲבָל אֵלֵּה הֵם עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

יֵשׁ אַחֲרִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְהַטָּרִיחוּ בְּנֵי אָדָם אֶת רַבּוֹנָם. וּמִי הֵם? מִי שֶׁעֲשֶׂק אִשָּׁת חֲבֵרוֹ בְּסִתְרָא אוּ בְּגִלּוּי, וְאוֹתוֹ וְלֶד שְׁנוּלֵד מֵהֶם הוּא עֲשׂוּק, בְּלִי רְצוֹן רַבּוֹנָם, וְלֹא יוֹדֵעַ בַּעַל הָאִשָּׁה שְׁאוֹתָם הַמַּעֲשִׂים הֵם עֲשׂוּקִים, וְהַטָּרִיחוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם גּוּף וּלְצִיּוּר לָהֶם צוּרָה. אֵלוֹ עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וּדְאִי הַגּוּפִים שְׁלֵהֶם עַל כְּרָחָא. מִשׁוּם כֵּךְ שְׁלֹמֹה הִמְלִיךְ אוֹמַר, (קהלת ד) וְאֲרָאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים,

בְּכָל זֵינֵי

עשוקים קאימנא, אינון אָשר נַעשוּ וְאַתְעֵבִידוּ בַעֲשִׂיָּהּ.

בְּמַה דְּהִנִּי (ד"א איהו בערלה, אינו רבי ועבד ולבית עשקין ליה מניה
הכ') **אינון עשוקין, דְּכָכֵר נַעשוּ בְּעֶרְלָה רַבִּי וְנָטִיל וְגָדִיל גּוּפָא, וְעֵבִיד לִיה, וְלִבְתָּר עֲשָׂקִין לֹון מְנִיה, וְנָטִיל לֹון, הָרִי עֲשׂוּקִים אָשֶׁר נַעשוּ, וְעַל כֵּלָּא קָאִים שְׁלֵמָה מְלָכָא וְאָמַר, קָאִימְנָא עַל כֹּל הָעֲשׂוּקִים אָשֶׁר נַעשוּ. וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשָׂקִים, כֵּלָּא אוֹשְׁדִין דְּמַעִין, עִם טַעְנָה קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הִנִּי אוֹשְׁדִין דְּמַעִין, דְּהָא עֶרְלָה רַבִּי לֹון, וְגָדִיל לֹון, עַד תֵּלַת עֲשָׂר שָׁנִין, וְלִבְתָּר עֲשָׂקִין לֹון מְעֶרְלָה, וְנָטִיל לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא לָךְ עֲשׂוּקִין אָשֶׁר נַעשוּ כְּכֹר.**

עֵבֶר עֲבִירָה קְטָלִין לִיה. לֹון אֵית טַעְנָה, וְזַמִּינִין לֹוֹמַר, מְאִירִי דְּעֵלְמָא, תִּינוּק בַּר יוֹמִיָּה דְּחָב, דִּינִין לִיה דִּינָא. אָנָּא בַּר יוֹמִיָּה הוֹינָא, דְּהָא מַהֲהוּא יוֹמָא קָרִי לִיה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בֵּן, דְּכַתִּיב (תהלים ב) יְיָ אָמַר אֱלִי בְּנִי אֲתָה אָנִי (דף ק"ג ע"ב) הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ, מְאִירָה דְּעֵלְמָא, יִלֵּיד בַּר יוֹמָא, דִּינָא עֲבִידִין לִיה, הָרִי דְּמַעַת אִינוּן הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם.

וְאֵית עֲשׂוּק אַחֵר, הַהוּא עֲשׂוּק דְּאַקְרִי מְמֹזֵר, כִּד נָפַק מְעֵלְמָא, מִיד מְפִרִישִׁין לִיה מְקַהֲלָתָא דְּעַמָּא קִדְשָׁא. הַהוּא מְמֹזֵר, עֲנִיא מְסַפְנָא, אוֹשִׁיד דְּמַעִין קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַטְעִין קָמִיָּה, מְאִירָה דְּעֵלְמָא, אִי אֲבָהִיתִי חָאבוּ, אָנָּא מַה חוּבָא עֲבִידְנָא, הָא עוֹבְדָאִי, מִתְּקַנָּן לְקַמָּךְ הוּוּ, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אִינוּן עֲשׂוּקִים, אֵית לֹון טַעְנָה קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמַהֲהִיא טַעְנָה לִית לֹון מְנַחֵם, וְלִית דִּיתִיב מְלָה עַל לְבָהוּן.

בְּכָל מִינֵי עֲשׂוּקִים עֲמֻדָּתִי, אוֹתָם אָשֶׁר נַעשוּ וְנַעֲשׂוּ בַעֲשִׂיָּהּ.

כְּמוֹ שְׁאֵלָה (הוא בערלה, אינו גדל ועושה, ואחר כך עושקים אותו ממנו, כך) **אוֹתָם עֲשׂוּקִים, שְׁכָכֵר נַעשוּ בְּעֶרְלָה, וְהִתְרַבָּה וְנָטִיל וְגָדִיל הַגּוּף, וְעָשָׂה אוֹתוֹ, וְאַחֵר כֵּךְ עוֹשְׂקִים אוֹתָם מִמֶּנּוּ וְלֹוקְחִים אוֹתָם, הָרִי עֲשׂוּקִים אָשֶׁר נַעשוּ, וְעַל הַכֹּל עֲמֵד הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה וְאָמַר, עֲמֻדָּתִי עַל כֹּל הָעֲשׂוּקִים אָשֶׁר נַעשוּ.**

וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, כֵּלָם שׁוֹפְכִים דְּמַעוֹת עִם טַעְנָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֱלֹו שׁוֹפְכִים דְּמַעוֹת, שְׁהָרִי הָעֶרְלָה מְרַבָּה וּמְגַדֵּל אוֹתָם עַד שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים, וְאַחֵר כֵּךְ עוֹשְׂקִים אוֹתָם מִמֶּהֱעֶרְלָה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹוקֵחַ אוֹתָם. הָרִי לָךְ עֲשׂוּקִים אָשֶׁר נַעשוּ כְּכֹר.

עֵבֶר עֲבִירָה - הוֹרְגִים אוֹתוֹ. לָהֶם יֵשׁ טַעְנָה, וְעִתִּידִים לֹוֹמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם, תִּינוּק בֶּן יוֹמִי שְׁחָטָא, דָּנִים אוֹתוֹ דִּין? אָנִי בֶּן יוֹמִי הִיִּיתִי, שְׁהָרִי מְאֹתוֹ יוֹ קוֹרָא לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֶּן, שְׁכַתוֹב (תהלים ב) ה' אָמַר אֱלִי בְּנִי אֲתָה אָנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. רַבּוֹן הָעוֹלָם, יִלֵּיד בֶּן יוֹם, דִּין עוֹשִׂים לוֹ? הָרִי דְמַעַת אוֹתָם הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. וְיֵשׁ עֲשׂוּק אַחֵר, אוֹתוֹ עֲשׂוּק שְׁנַקְרָא מְמֹזֵר, כְּשִׁיזָא מִן הָעוֹלָם, מִיד מְפִרִידִים אוֹתוֹ מְקַהֲלַת הָעָם הַקְּדוֹשׁ. אוֹתוֹ מְמֹזֵר, עֲנִי מְסַפֵּן, שׁוֹפֵף דְּמַעוֹת לְפִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְטוֹעֵן לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם אֲבֹתִי חָטְאוּ, אֵיזָה חָטָא אָנִי עֲשִׂיתִי? הָרִי מַעֲשֵׂי תַקִּינִים הָיוּ לְפָנֶיךָ, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכָל אוֹתָם עֲשׂוּקִים יֵשׁ לָהֶם טַעְנָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמֵאוֹתָה טַעְנָה אִין לָהֶם מְנַחֵם, וְאִין שְׁיִשִּׁיב דְּכָר עַל לָפָם.

וְכִמָּה שְׁאָמַר וְהִנֵּה דְמַעַת
הַעֲשׂוּקִים - אֵלֹהִים אוֹתָם שְׁמֵתִים
בְּחִיק אֲמוּתֵיהֶם, אֵלֶּה עוֹשִׂים
לְשַׁפֵּף דְּמַעוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם,
מִשׁוּם שֶׁאֵין דְּמַעוֹת שְׂיוּצָאוֹת מִן
הַלֵּב בְּדַמְעוֹת הַלָּלוּ, שֶׁכָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם תּוֹהִים וְאוֹמְרִים: דִּינִי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם אָמַת,
וְהוֹלְכִים עַל דֶּרֶךְ אָמַת. הַתִּינוּקוֹת
הַמְּסַפְּנִים הַלָּלוּ שְׁלֹא חָטְאוּ, לָמָּה
מֵתוּ? אִיפֹה דִּין הָאָמַת שְׁעוֹשֶׂה
רַבּוֹן הָעוֹלָם? אִם בְּחָטְאֵי אָבוֹתָם
מִסְתַּלְקִים מִן הָעוֹלָם - לָמָּה?
וְדַאי אֵין לָהֶם מִנְחָם.

עוֹד, וְהִנֵּה דְמַעַת הַעֲשׂוּקִים -
אוֹתָהּ דְּמַעַת שְׁלָהֶם בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, שֶׁמִּגִּנִּים עַל הַחַיִּים.
שְׁשִׁנּוּ, יֵשׁ מְקוֹם מִתְקֵן לָהֶם
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שֶׁאֶפְלוּ צְדִיקִים
גְּמוּרִים לֹא יִכּוֹלִים לַעֲמֹד שָׁם.
וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָם
וְנִדְבֵק בָּהֶם, וּמִתְקֵן בָּהֶם אֶת
הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה שָׁלוֹ, וְעֲלִיָּהֶם
כְּתוּב (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים וִינָקִים
יִסְדֶּתָּ עֹז. וְכִמָּה הַתּוֹעֵלֶת שְׁעוֹשִׂים
שָׁם, וְלָמָּה עוֹלָלִים לָשֵׁם? שֶׁכְּתוּב
לְמַעַן צוֹרְרִיךָ לְהַשְׁפִּית אוֹיֵב
וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן יֵשׁ מְקוֹם אַחֵר
לְבַעֲלֵי תְשׁוּבָה.

שְׁשִׁנּוּ, עֲשֶׂה דְבָרִים נִבְרָאוּ בְּעָרֵב
שֶׁבֶת וְכו'. הַכְּתָב וְהַמְּכַתֵּב
וְהַלּוּחוֹת, שֶׁכְּתוּב (שמות לב) וְהִלַּחַת
מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמְּכַתֵּב
מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא. מָה הַמְּדַבֵּר
מִכָּף שְׁהִיָּה עָרֵב שֶׁבֶת, וְאוֹלֵי זֶה
הָיָה אֵלֶּף שְׁנָה אַחֵר כֶּף, אוֹ בְּשֻׁעָה
שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי? אֵלֶּה
וְדַאי שְׁזָה הָיָה בְּעָרֵב שֶׁבֶת. בֹּא
וּרְאֵה, בְּכָל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית לֹא
נֶאֱמַר שָׁם מְלֵא, אֵלֶּה אֱלֹהִים
אֱלֹהִים בְּכָל מָה שֶׁנִּבְרָא, וְכֹלֶם שָׁם
אֱלֹהִים, עַד שֶׁכָּל הַמַּעֲשֵׂה נִתְקַן
בְּעָרֵב שֶׁבֶת. מִשְׁנַתְקֵנוּ כָּל
הַמַּעֲשִׂים, נִקְרָא ה' אֱלֹהִים, שָׁם
מְלֵא.

וְכִמָּה דְאָמַר (אֶת כָּל הַעֲשׂוּקִים) וְהִנֵּה דְמַעַת
הַעֲשׂוּקִים, אֵלֶּין אֵינוֹן דִּמְתִּין בְּתוֹקָפָא
דְּאִמְהוֹן, אֵלֶּין עֲבָדִין לְאוֹשְׁדָא דְמַעִין, לְכָל
בְּנֵי עַלְמָא, בְּגִין דְּלִית דְּמַעִין דִּנְפָקִי מְלַפָּא,
כְּהִנֵּי דְמַעִין, דְּכָל בְּנֵי עַלְמָא תּוֹהִין וְאִמְרִין,
דִּינִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָשׁוּט אֵינוֹן, וְעַל
אַרְחָה קָשׁוּט אֲזִלִּי. הִנֵּי מִסְפְּנֵי יְנוּקֵי דְלֹא חָאבוּ,
אִמְאֵי מֵיתוּ. אֵן דִּינָא דְקָשׁוּט, דְּעֵבִיד מְאִרִי
עַלְמָא. אֵי בְּחוּבֵי אֲבֵהֶתְהוֹן אִסְתַּלְקִי מִעַלְמָא,
אִמְאֵי. וְדַאי אֵין לָהֶם מִנְחָם.

תו, וְהִנֵּה דְמַעַת הַעֲשׂוּקִים, הַהוּא דְמַעַת
דְּלַהוֹן בְּהַהוּא עַלְמָא, דְּקָא מְגִינִין עַל
חַיִּיא. דְּתַנֵּן אֲתֵר אֵית מִתְתַּקְנָא לֹון בְּהַהוּא
עַלְמָא, דְּאִפִּילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יִכּוֹלִין
לְקַיָּמָא תַּמָּן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים לֹון,
וְאִתְדַבֵּק בְּהוּ, וְאִתְקִין בְּהוּ, מְתִיבְתָּא עַלְמָה
דִּילִיָּה. וְעֲלִיָּהוּ כְּתִיב, (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים
וִינָקִים יִסְדֶּתָּ עֹז. וּמֵאֵי תּוֹעֵלְתָא עֲבָדִין תַּמָּן,
וְאִמְאֵי סְלָקִין תַּמָּן. דְּכְתִיב, (תהלים ח) לְמַעַן
צוֹרְרִיךָ לְהַשְׁפִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם. וְכֵן אֵית אֲתֵר
אַחֲרָא לְבַעֲלֵי תִיּוֹבְתָא.

תַּנִּינִן, עֲשֶׂה דְבָרִים אֲתִבְרִיאֵי בְּעָרֵב שֶׁבֶת
כו'. הַכְּתָב וְהַמְּכַתֵּב וְהַלּוּחוֹת. דְּכְתִיב
(שמות לב) וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הִמָּה וְהַמְּכַתֵּב
מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא. מֵאֵי אִירִיא מְדִהכִי דְּעָרֵב
שֶׁבֶת הָוָה, וְדִילְמָא אֵלֶּף שְׁנִין לְבִתְרָא, אוֹ
בְּשֻׁעָתָא דְקִיִּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי. אֵלֶּה
וְדַאי הָכִי הוּא דְבְּעָרֵב שֶׁבֶת הָוָה. תָּא חֲזִי, בְּכָל
עוֹבְדָא דְבְּרָאשִׁית, לֹא אֲתֵמַר שָׁם מְלֵא, אֵלֶּה
אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, בְּכָל מָה דְאִתְבְּרִי. וְכֹלֶהוּ שָׁם
אֱלֹהִים, עַד דְּכָל עוֹבְדָא אֲשִׁתְּכַלֵּל בְּעָרֵב שֶׁבֶת.
מִדְּאֲשִׁתְּכַלֵּלוּ כָּל עוֹבְדָא, אִקְרִי יי' אֱלֹהִים,
שָׁם מְלֵא.